

AVOKATI I POPULLIT

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës

Tel/Fax: +355 4 2380 300/343
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202002114/2

Tiranë ___/___/2020

Lënda: Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisaratin e Policisë Lezhë.

Drejtuar: Drejtues i Parë Zef LASKA
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë Lezhë

LEZHË

Kryekomisar Nik NIKOLLAJ
Shef i Komisarimit të Policisë Lezhë

LEZHË

Për dijani: Drejtues Madhor Ardi VELIU
Drejtor i Përgjithshëm i Policisë së Shtetit

TIRANË

Të nderuar zotërinj,

Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruës, në vijim "Mekanizmi Kombëtar"¹, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisaratin e Policisë Lezhë.

Inspektimi u krye në datën 29.06.2020, sipas Planit të Inspektimit të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin z. Besnik Deda, znj. Nertila Qafzezi dhe z. Hazbi Selita, me detyrë nd/komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standarteve të përcaktuara në ligjin nr. 108/2014, "Për Policinë e Shtetit", i ndryshuar, Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 306, datë 31.03.2016, për miratimin e Procedurës Standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

¹ Neni 81 i ligjit nr. 81/2020 "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve".

Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i mëparshëm, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtrijë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me shefin e Komisarariatit të Policisë Lezhë Kryekomisar Nik Nikolla dhe shefin e rendit z.Agron Çuhaj, të cilët u vunë në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Në vijim, shefi i rendit informoi grupin e inspektimit për gjendjen e kushteve në të cilën ndodhen ambienti i shoqërimit dhe i sigurisë në këtë komisarariat, trajtimi i personave të privuar nga liria në këto ambiente, si dhe masat e marra për zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi i mëparshëm.

Grupi inspektues, pasi mori informacionin e nevojshëm, vijoi takimin me punonjësit e policisë të zyrës së informacionit dhe të shërbimit në dhomat e shoqërimit dhe të sigurisë, inspektoi ambientet ku privohet liria e personit, zyrat e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Theksojmë se, drejtuesit dhe punonjësit e policisë të Komisarariatit, u treguan bashkëpunues dhe transparentë gjatë inspektimit që zhvilloi grupi i inspektimit në ambientet e këtij Komisarirati.

Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi i mëparshëm, rezultoi se:

1. Në Komisarariatit të Policisë Lezhë, ishte krijuar një mjedis i veçantë që shërbente për intervistimin/marrjen në pyetje të të miturve, si dhe rastet e parandalimit dhe reduktimin e dhunës në familje.
2. Ishin siguruar pajisje elektrike për ngrohje në periudhën e dimrit me fondet e vetë institucionit, për përdorim në dhomat e sigurisë.
3. Ishin marrë masa për lyerjen dhe disinfektimin e dhomave të shoqërimit dhe të sigurisë.

Ndërkohë, grupi i inspektimit konstatoi se:

1. Nuk ishte zbatuar rekomandimi për shtimin e dhomave të sigurisë në Komisarariatit të Policisë Lezhë, për të garantuar sigurimin dhe akomodimin e personave të arrestuar/ndaluar nga komisarariatet të policisë Lezhë, Mirditë dhe Kurbin, në varësi të DVP Lezhë.
2. Nuk ishte plotësuar vendi në organik me mjek/ndihmësmjek me kohë të plotë (ose me kohë të pjesshme), me qëllim ofrimin dhe garantimin e shërbimit mjekësor sipas standardeve të përcaktuara në aktet ligjore dhe aktet ndërkombëtare, për personat e arrestuar/ndaluar në këtë komisarariat.

3. Në ambientin dhe koridorin e shoqërimit, nuk ishte instaluar sistemi i monitorimit me kamera, për vëzhgimin e veprimeve të punonjësve të policisë me të shoqëruarit.
4. Nuk ishte krijuar dhomë më vete për intervistimin/marrjen në pyetje të personave të shoqëruar, para se të dërgohen në ambientet e sigurisë, si dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto ambiente.

Për shkak të situatës të krijuar nga përhapja e sëmundjes infektive COVID-19, grupi i inspektimit kontrolloi gjithashtu, se çfarë masash ishin marrë në zbatim të urdhrave dhe udhëzimeve të Drejtorisë të Policisë së Shtetit dhe DVP Lezhë për parandalimin e kësaj pandemie, sigurimin e maskave mbrojtëse dhe disifektantëve për stafin, por dhe për qytetarët që marrin shërbime në mjediset e policisë, zbatimin e protokollit shëndetësor për ruajtjen e distancimit social dhe fizik të punonjësve të policisë në kontaktet me njëri tjetrin dhe me qytetarët, si dhe vendosjen e afisheve në vende të dukshme me rregullat që duhet të ndiqen për parandalimin e saj.

Krahas masave të marra për disifektimin e ambienteve të komisariatit, sigurimin e maskave mbrojtëse dhe disifektantëve për pastrimin e duarve për punonjësit e policisë, grupi i inspektimit konstatoi se, këto rregulla **nuk** zbatoheshin njëherazi nga të gjithë punonjësit e policisë kryesisht në mbajtjen e maskës në ambientet e punës. Disifektantë për pastrimin e duarve, **nuk** ishin vendosur në vend të dukshme në ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë, si dhe **nuk** ishin afishuar materiale informuese për zbatimin e protokollit shëndetësor për parandalimin e kësaj sëmundje, për ruajtjen e distancës fizike mes njëri tjetrit dhe me qytetarët, etj.

Në përfundim, grupi i inspektimit konstatoi se, në Komisariatin e Policisë Lezhë ishin marrë masa për përmirësimin e standardeve lidhur me garantimin e të drejtave ligjore të personave të shoqëruar dhe të personave të arrestuar/ndaluar, por vazhdonin të ishin të pranishme edhe disa problematika, të cilat po i parashtrojme më poshtë:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisariatin e Policisë Lezhë, mjedisi i shoqërimit është i ndërtuar sipas kërkesave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016, për miratimin e procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.

Në ambientin e shoqërimit ndodheshin 3 (tre) dhoma shoqërimi, të ndara më vete 1 (një) për meshkujt madhorë, 1 (një) për femra dhe 1 (një) për të mitur. Dhomat e shoqërimit ishin me përmasa 5x3 m², me sipërfaqe dhe hapësirë të bollshme për qëndrim. Në këto dhoma mund të qëndronin ulur në total deri 15 persona të shoqëruar. Dhomat e shoqërimit kishin dritare me skarë hekuri dhe siguronin ajrim dhe ndriçim të plotë natyral, si dhe kishin ndriçim me llampë nga rrjeti elektrik.

Ambienti i shoqërimit ishte i lyster dhe i disifektuar, por në momentin e inspektimit ai **nuk** ishte i pastër nga ana higjieno-sanitare. Dhomat ishin të pajisura me orenditë e nevojshme, si tavolina pune dhe karrige për të qëndruar ulur të shoqëruarit sipas pikës 3 të kreut IV të procedurës standarde “Rregullave teknike të shoqërimit në polici”.

Brenda në dhomat e shoqërimit ndodheshin tualete për meshkuj, ashtu dhe për femra. Këto ambiente ishin të pajisura me materialet e duhura hidrosanitare dhe kishin ujë të rrjedhshëm.

Në mjedisin e shoqërimit ndodhej një ambient me dhomë dhe paradhomë për kryerjen e “përgjimit ambiental” nga punonjësi i policisë sikurse parashikohet në ligj, mbi bazën e autorizimit të lëshuar nga organi i prokurorisë.²

Gjatë inspektimit, u evidentua se ishte krijuar një mjedis i ri “Hapësirë miqësore për fëmijët”, që shërbente për intervistimin apo marrjen në pyetje të personave të mitur në konflikt me ligjin, si dhe për parandalimin e dhunës në familje. Ky ambient, përbëhej nga 3 dhoma të kompletuara me pajisje dhe orenditë e nevojshme për mbrojtjen dhe trajtimin dinjitoz të të miturit, viktimë e një veprë penale, gjatë procesit të hetimit. Ky investim, kishte 2 muaj që ishte venë në funksionim dhe ishte financuar nga organizata “World Vision” në bashkëpunim me Drejtorinë e Policisë së Shtetit.

Mjedisi i shoqërimit dhe korridori i këtij ambienti **nuk** ishte i monitoruar me sistemin e kamerave. Gjithashtu, në ambientin e shoqërimit **nuk** kishte sistem ngrohje për personat e shoqëruar. Ato pajisje elektrike për ngrohje që ishin siguruar, përdorshin për dhomat e sigurisë.

Në momentin e inspektimit nuk kishte asnjë person të shoqëruar, por sipas regjistrit për periudhën e 6 muajve të fundit, ishin shoqëruar 354 shtetas në mjediset e policisë.

Gjatë inspektimit, u evidentua gjithashtu se në korridorin e ambientit të shoqërimit ishin vendosur posterat me të drejtat e personave të shoqëruar në mjediset e policisë, por ato **nuk** ishin të afishuar brenda në dhomat e shoqërimit, me qëllim që këto të drejta të njihen dhe të jenë të aksesueshme nga personat e shoqëruar.

Në kohën e kryerjes së inspektimit, grupi i inspektimit nuk konstatoi në ambientin e shoqërimit, sende apo mjete të tilla që mund të shërbejnë për kryerjen e vetëvrasjeve apo për kundërveprim ndaj punonjësve të policisë.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisariatën e Policisë Lezhë, ambienti i sigurisë ishte i ndërtuar sipas kërkesave të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e Procedurave Standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.

Ambienti i sigurisë përbëhej nga 4 (katër) dhoma sigurie, kapaciteti zyrtar i të cilave ishte për sigurimin dhe akomodimin e 6 (gjashtë) personave. Në momentin e inspektimit, në dhomat e sigurisë ndodheshin 7 (shtatë) persona, në cilësinë e të arrestuarit dhe të ndaluarit.

Gjithashtu, grupi i inspektimit verifikimi i regjistrit për evidentimin e të dhënave të personave të arrestuar/ndaluar, për periudhën e inspektimit, u konstatuan disa raste të

² Neni 131, pikal/a i ligjit nr.108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, ndryshuar

mbipopullimit në dhomat e sigurisë. Kjo për shkak të fluksit të madh të personave të ndaluar apo arrestuar nga komisaritet e policisë së Lezhës, Mirditës dhe Kurbinit, si dhe numrit të vogël të dhomave të sigurisë. Në rastet e mbipopullimit, personat mbi kapacitetin zyrtar të dhomave të sigurisë, shtriheshin me dyshekë në dysheme. Kjo situatë e mbipopullimit, përbën trajtim çnjerëzor të personave të ndaluar/arrestuar, ndaj është e nevojshme të merren masa të menjëhershme teknike dhe organizative nga drejtuesit e policisë në DVP Lezhë, për shtimin e dhomave të sigurisë dhe reduktimin e rasteve të mbipopullimit.

Dhomat e sigurisë ishin të ndara më vete një dhomë për femra, një për të mitur dhe dy dhoma për meshkuj madhorë. Ambientet e dhomave të sigurisë ndahen në dy pjesë, në ambientin për jetesë dhe në paradhomën që shërbente për qëndrimin e personave në orare të caktuara dhe për pastrim vetjak, pasi ndodhej çezma me lavaman. Dy prej dhomave ishin të pajisur me nga dy shtretër me krevatë dhe dy të tjera me nga një shtrat me krevat.

Dhomat e sigurisë për femra dhe të mitur i plotësonin normat dhe parametrat teknikë jetësorë, për një person të arrestuar apo ndaluar, pasi sipërfaqja e përgjithshme ishte jo më pak se 10 m², e ndarë në ambient qëndrimi (dhomë) me sipërfaqe 6 m² dhe paradhomë me sipërfaqe 4 m².

Ndërsa dy dhomat për të arrestuarit/ndaluarit meshkuj madhorë, ndonëse ishin të ndara në ambient qëndrimi (dhomë) me sipërfaqe 6 m² dhe paradhomë me sipërfaqe 4 m², ato **nuk** plotësonin kriteret për sipërfaqen e nevojshme për jetesë për dy persona³.

Dritaret e dhomave ishin me përmasa të tilla, që mundësonin futjen e sasisë së mjaftueshme të ajrit dhe dritës natyrale. Çdo dhomë ishte e pajisur me tualete brenda dhe me orenditë e nevojshme për jetesë si krevat, dyshekë, batanije dhe jastëk, të cilat ishin në gjendje të mirë dhe të pastra.

Personat e ndaluar/arrestuar kishin akses për larje e pastrim vetjak në secilën paradhomë, ndërsa për larjen e trupit, në korridorin e ambientit të sigurisë ndodhej një ambient i posaçëm (dushe me ujë të ngrohtë).

Larja e batanijeve dhe ndërrimi i materialeve të vjetëruara apo dëmtuara që shërbenin për fjetje në dhomat e sigurisë, kryhej periodikisht sipas një grafiku të miratuar nga struktura përgjegjëse në drejtorinë e policisë Lezhë.

Në ambientet e sigurisë nuk kishte sistem qëndror ngrohjeje/ftohje, por për periudhën e dimrit institucioni kishte siguruar pajisje elektrike, të cilat administroheshin nga përgjegjësi i dhomave të sigurisë.

Në çdo dhomë kishte zile të emergjencës për të komunikuar me shërbimin e policisë në një moment nevoje të ngutshme, të cilat ishin funksionale. Ndërsa, në korridorin e ambientit të sigurisë kishte aparat telefonik fiks, për t'u përdoruar nga punonjësit e shërbimit në rastet e tentativave apo ngjarjeve të rënda me të ndaluarit/arrestuarit, për të kërkuar ndihmë dhe ndërhyrje të shpejtë.

³ *Kreu V, pika 3.3 e Procedurave Standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre"*

Ambienti i sigurisë kishte një dhomë për kryerjen e vizitave mjeksore nga mjeku/ndihmësmjeku, e cila ishte e pajisur me krevat, tavolinë dhe karrige. Por, në këtë komisariat, vazhonte të ishte shqetësuese mungesa e mjekut të punësuar me kohë të plotë apo dhe me kohë të pjesshme. Sipas informacionit të drejtuesve të komisariatit, vizitat mjeksore të personave të ndaluar/arrestuar, kryheshin nga personeli i mjekëve të spitalit rajonal Lezhë. Kartelat mjeksore dhe regjistri i vizitave mjeksore **nuk** ishin plotësuar rregullisht, kjo për shkak se mjekët e spitalit **nuk** firmosnin në regjistrat e komisariatit të policisë për vizitat që kryenin, por vetëm në regjistrat e spitalit.

Mungesa e mjekut/ndihmësmjekut në DVP Lezhë, për rrjedhojë dhe mungesa e plotësimit të kartelës mjeksore individuale, është në kundërshtim me kërkesat e parashikuara në ligj dhe në procedurën standarde për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar, si dhe aktet ndërkombëtare, të cilat përcaktojnë qartë kryerjen e detyrueshme të vizitës mjeksore brenda afatit 12 orë, nga koha e hyrjes të personave të ndaluar/arrestuar në ambientin e sigurisë. Kryerja e vizitave mjeksore dhe evidentimi i tyre në kartelë dhe regjistrin përkatës të komisariatit të policisë⁴, janë detyrim ligjor për mjekun/ndihmësmjekun, por dhe për drejtuesit dhe punonjësit e policisë, pasi duhet të garantojnë shërbimin shëndetësor të nevojshëm ndaj këtyre personave, gjatë gjithë periudhës që ata ndodhen në mjediset e policisë. Njëkohësisht, kartela mjeksore individuale, ku pasqyrohen dinamika e vizitave mjeksore dhe mjekimet e kryera, janë dokumente të rëndësishme pasi ato shoqërojnë më tej personin në të gjitha institucionet e tjera të vuajtjes së dënimit.

Në ambientin e sigurisë ndodhej edhe një dhomë për takimin e të ndaluarve/arrestuarve me avokatët privatë, e cila shërbente njëkohësisht edhe për marrjen në pyetje të këtyre personave nga oficerët e policisë gjyqësore. Kjo dhomë ishte e pajisur me tavolinë pune dhe karrige për qëndrimin ulur të personave, por brenda saj **nuk** ishte instaluar sistemi audio-viziv për vëzhguar veprimet e policisë me personat e ndaluar/arrestuar, si dhe për të parandaluar çdo kundërveprim të tyre ndaj punonjësve të policisë.

Hyrja kryesore e ambientit të sigurisë, korridori i tij dhe hyrjet në dhomat e sigurisë monitoroheshin me sistemin e kamerave përgjatë 24 orëve.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar dhe evidentimi i tyre

Në Komisaratin e Policisë Lezhë “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr.1” konform me kërkesat e Procedurave Standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar. Në këtë regjistër, regjistroheshin nga punonjësit e zyrës së informacionit, të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi ishte e ndryshme, nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Të ndaluarit/arrestuarit që trajtoheshin e siguroheshin në ambientet e sigurisë në këtë komisariat evidentoheshin në regjistrin e

⁴ *Kreu II, pika 7, e Procedurave Standarde*

personave të ndaluar/arrestuar, i cili ishte i sekretuar. Ky regjistër ishte i plotësuar me korrektësi në të gjitha rubrikat e tij.

Në këtë Komisariat kishte regjistër për personat e arrestuar/ndaluar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e arrestimeve dhe ndalimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë. Kjo u vërtetua dhe në rastet kur personat ishin ndaluar apo arrestuar nga punonjësit e policisë të komisariateve në Mirditë dhe Kurbin dhe dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Lezhë. Në proces verbalet e ndalimit/arrestimit të personave ishte shënuar ora e shoqërimit të tyre që në momentin e ndalimit/arrestimit nga punonjësit e policisë të komisarariatit Mirditë dhe Kurbin.

Ndërkohë u konstatua se në këtë Komisariat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por për periudhën e inspektimit nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë nga këta persona.

Trajtimi i të ndaluarve/arrestuarve dhe i të shoqëruarve në ambientet e policisë.

Në kohën e inspektimit në ambientet e shoqërimit të Komisarariatit të Policisë Lezhë nuk kishte asnjë person të shoqëruar, ndërsa në dhomat e sigurisë ndodheshin 7 (shtatë) persona të arrestuar/ndaluar.

Nga intervistat që zhvilloi grupi i inspektimit me personat e ndaluar/arrestuar, u konstatua se ata ishin trajtuar në mënyrë korrekte nga punonjësit e shërbimit të dhomave të sigurisë, si dhe gjatë kohës së marrjes në pyetje nga oficerët e policisë gjyqësore dhe qëndrimit në ambientin e sigurisë.

Ata nuk trajtoheshin në mënyrë denigruese apo jo humane, si dhe ndaj tyre nuk ushtrohej dhune fizike e psikologjike, me përjashtim të rastit të një personi, që flinte me dyshekë të vendosur në dysheme.

Nga intervistat me personat e ndaluar/arrestuar dhe informacioni i dhënë nga punonjësit e policisë që shërbenin në dhomat e sigurisë rezultoi se, të ndaluarit/arrestuarit trajtoheshin me ushqim tre herë në ditë sipas normave për trajtimin me ushqim të përcaktuar në urdhrin e përbashkët nr. 432, datë 10.03.2008 të Ministrit të Brendshëm dhe Ministrit të Shëndetësisë. Ushqimi përgatitej dhe shërbehej nga një subjekt privat që ushtronte aktivitetin brenda territorit të Komisarariatit të Policisë Lezhë.

Ndonëse në ambientet e sigurisë nuk kishte ambiente kulti, të ndaluarve/arrestuarve që dëshironin, u lejohej ushtrimi i riteve fetare brenda dhomave të sigurisë.

Të ndaluarve/arrestuarve iu ishin dhënë produkte për ruajtjen e higjienës vetjake dhe të ambientit, si sapun, detergjente, letra higjienike dhe letra për fshirjen e duarve dhe të fytyrës.

Personave të ndaluar/arrestuar iu ishin siguruar dizifektantë për pastrimin e shpeshtë të duarve, për parandalimin e sëmundjes infektive COVID-19, si dhe maska mbrojtëse, kryesisht gjatë takimeve me avokatët dhe gjatë marrjes në pyetje nga oficerët e policisë gjyqësore. Por, mbipopullimi në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Lezhë, mbetet një problem shqetësues në kushtet e pandemisë, kur protokollin shëndetësor parashikon se është e nevojshme ruajtja e distancimit social dhe fizik të personave.

Ambientet e intervistimit

Në ambientin e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Lezhë kishte një dhomë për marrjen në pyetje të shtetasve të ndaluar/arrestuar nga përfaqësuesit e akuzës, e cila shërbente njëkohësisht dhe për takim me avokatët. Kjo dhomë nuk ishte e monitoruar nga sistemi i kamerave.

Shtetasit e shoqëruar, para se të ndaloheshin apo arrestoheshin dhe të futeshin në ambientet e sigurisë, intervistoheshin nga oficerët e policisë gjyqësore në zyrat e punës së këtyre të fundit. Këto zyra nuk ishin të monitoruara dhe ndërkohë në këtë organ nuk kishte ambiente të veçanta hetimi të monitoruara me kamera gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Avokati i Popullit e konsideron përdorimin e dhomës së intervistimit dhe procesin e monitorimit filmik në të, si një element parësor dhe një standard ndërkombëtarë për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit ndaj tyre.⁵

Nga monitorimi që iu bë zyrave të oficerëve të policisë gjyqësore në kohën e inspektimit, nuk u gjetën sende prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike dhe psikologjike

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridorin e ambienteve të sigurisë dhe të shoqërimit në Komisarariatit të Policisë Lezhë ishin të afishuara posterat me të drejtat e personave të ndaluar/arrestuar, si dhe atyre të shoqëruar. Ato ishin të vendosur në korridoret e këtyre ambienteve, por nuk ishin të afishuara dhe në dhomat e shoqërimit dhe të sigurisë, me qëllim që ato të jenë të aksesueshme nga këta persona.

Ndërsa për shtetasit e ndaluar/arrestuar të huaj ishin përgatitur posterat me të drejtat e të ndaluarve/arrestuarve në 9-të gjuhë të huaja, si anglisht, frëngjisht, italisht, greqisht, gjermanisht, maqedonisht, serbisht, sllovenisht dhe rome.

⁵ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të rregjistrohen në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluar gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste”. CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

Sipas punonjësve të policisë, të ndaluarit/arrestuarit dhe të shoqëruarit njiheshin me të drejtën për të pasur një avokat mbrojtës gjatë marrjes në pyetje, dhe ata që e kishin kërkuar u ishte krijuar mundësia reale për të kontaktuar me të. Nga pyetja e punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat të caktuar kryesisht.

Ndërsa në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet procedurale kryheshin në praninë e detyrueshme të kujdestarit ligjor, avokatit mbrojtës dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve, e dërguar nga organi i prokurorisë. Përgjegjësi i dhomave të sigurisë kishte listën e avokatëve dhe numrat e telefonave të tyre. Ndërsa psikologu sigurohej nga shkollat e mesme të qytetit Lezhë. Nga rradhët e punonjësve të policisë të këtij komisariati, ishin trajnuar dhe specializuar 3 punonjës policie që administrojnë dhe asistojnë procesin e drejtësisë penale për të mitur.

U konstatua se në këtë Komisarjat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standard, për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit, nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimit të çështjes përkatëse.

Grupi i inspektimit në intervistat me personat e ndaluar apo të arrestuar, konstatoi se ata ishin të pajisur me proces-verbalin për arsyet e ndalimit apo arrestimi dhe letrën e të drejtave që gëzojnë këta persona, sipas kërkesave të përcaktuara në nenin 34/b dhe 246/1 të Kodit të Procedurës Penale.

Gjithashtu në ambientin e shoqërimit dhe të sigurisë kishte edhe regjistër për evidentimin e ankesave dhe kërkesave të personave të ndaluar/arrestuar. Nga verifikimi i tij rezultoi se nuk kishte të regjistruar asnjë kërkesë apo ankesë.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt. 04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “*Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive*”

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të nevojshme, për shtimin e dhomave të sigurisë me qëllim respektimin e kriterëve të hapësirës së nevojshme për jetesë për çdo person të arrestuar/ndaluar, sikurse përcaktohet në Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “*Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre*”.

2. Marrjen e masave të menjëhershme, për plotësimin e vendit të organikës së DPV Lezhë me mjek me kohë të plotë ose me kontratë me kohë të pjeshme, me qëllim garantimin e shërbimit mjekësor sipas standardeve të personave të arrestuar/ndaluar në këtë komisariat.
3. Të merren masat të menjëhershme, për reduktimin e mbipopullimit të personave në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Lezhë, deri në shtimin e dhomave të sigurisë
4. Marrjen e masave të nevojshme për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në mjedisin dhe korridorin e ambientit të shoqërimit.
5. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e dhomave/ambienteve të intervistimit në këtë komisariat ku merren në pyetje personat e ndaluar/arrestuar, para se të dërgohen në ambientet e sigurisë dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto ambiente.
6. Marrjen e masave të menjëhershme për vendosjen në dhomat e shoqërimit të posterave me të drejtat e personave të shoqëruar në organet e policisë, me qëllim që ato të jenë të aksesueshme nga këta persona.
7. Marrjen e masave të menjëhershme për trajnimin e stafit të punonjësve të policisë që shërbejnë në ambientin e shoqërimit dhe ambientin e sigurisë, në lidhje me rekomandimet e CPT-së në raportin e botuar në 17 Shtator 2019 për Shqipërinë, si dhe rekomandimet e Avokatit të Popullit.
8. Marrjen e masave të menjëhershme për trajnimin e stafit të punonjësve të policisë që shërbejnë në ambientin e shoqërimit dhe ambientin e sigurisë, për plotësimin në kohë e me përgjegjësi të regjistrimit të kërkesë/ankesave të shtetasve, për të bërë sa më efektiv sistemin e kërkesë/ankesave.
9. Marrjen e masave të menjëhershme, për ndërgjegjësimin e stafit të punonjësve të policisë të këtij komisariati, për zbatimin e masave të parashikuara në protokollin shëndetësor në mbajtjen e maskave mbrojtëse, përdorimin e disinfektantëve dhe ruajtjen e distancimit fizik dhe social, për parandalimin e sëmundjes infektive COVID-19.
10. Marrjen e masave të nevojshme, për sigurimin e pajisjeve elektrike për ngrohje në periudhën e dimrit të ambientit të shoqërimit.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

Ermonela XHAFA